

# NIEUWSBRIEF

Uitgave DEC/2024-FEB/2025



Beste lezer,

Door drukte, voornamelijk rond de presentatie van het Boerderijenboek van onze Heemkundekring (zie verderop in deze nieuwsbrief) verschijnt deze nieuwsbrief een maand later. Deze nieuwsbrief is voor de periode t/m februari volgend jaar. Vanaf maart 2025 gaan we dan weer verder in de tweemaandelijks frequentie.

In deze nieuwsbrief informeert de werkgroep Archief u over de herordering van ons archief, ons aannamebeleid met daarbij een paar uitgelichte aanwinsten. Leest u over het gepuzzel voor de cursus oud-schrift en de verrassing dat de kaboutervan Paula Pottgiesser voorkomt in een stripverhaal. Ik wens u allen een gezellige en feestelijke decembermaand toe.

Veel leesplezier allemaal,  
Petra Huibers

## Cursus oud-schrift van start

Na de aankondiging in de nieuwsbrief van sep-okt dat een cursus "Paleografie" op de rol stond, waagden 10 ancients zich daadwerkelijk aan het avontuur onder leiding van Wilbert Steenbakkers. Met een gemiddelde leeftijd boven de 70 jaar en de nodige ervaring met de kroontjespen in de schoolbanken van de jaren 50 zouden wij dat oud schrift wel herkennen. Niet dus.

De eerste avond bleek al hoe moeilijk het was. Letters die op veel verschillende wijzen werden geschreven, door evenzoveel verschillende handschriften, archaisch taalgebruik en niet meer gebruikte woorden maakten steeds een nauwelijks te ontwarren puzzel.

Wilbert hield ons voor dat we natuurlijk moesten oefenen, ons niet gek moesten laten maken en dat we binnen enkele weken flinke stukken oude tekst zouden kunnen lezen. Hij hield onze aandacht vast door soms smeulige teksten ter vertaling aan te bieden.

Want ja, we kregen huiswerk dat klassikaal werd nagekeken, waarna samen nieuwe teksten werden behandeld. Net als vroeger is er een neiging tot voorzegggen en het ingrijpen van de meester dat dat niet de bedoeling is.

En juist op het moment dat we denken een stukje oud schrift te kunnen lezen projecteert Wilbert een pagina huwelijken in het Latijn. Nog een taal erbij dus.

Of acht lessen daadwerkelijk voldoende zijn zal blijken. Nog twee te gaan. Wellicht een opfriscursus in 2025?

*Bijdrage Frans van Hooft*



## INFORMATIEF

### Korte terugblik presentatie Boerderijenboek

Het was een drukbezochte boekpresentatie op 15 november jl. op de Noordkade. Veel bewoners van de in het prachtige en lijvige boek beschreven boerderijen waren aanwezig. Rolf Vonk verzorgde een interessante uitleg van alle ontdekkingen tijdens het boerderijenonderzoek, waar aan vele vrijwilligers een bijdrage hebben geleverd. Het eerste exemplaar werd door wethouder Johan van Gerwen uitgereikt aan oud-wethouder en huidige voorzitter van de Commissie Omgevingskwaliteit Meierijstad Jan Kerkhof. Omroep Meierij was aanwezig bij de presentatie van het boerderijenboek op de Noordkade. Voor wie een impressie wil zien:

<https://www.omroepmeierij.nl/omroepmeierij/heemkundekring-vehchele-presenteert-boerderijenboek-veghele>

Het boek ad € 42,50 is o.a. te koop bij boekhandel Schellen of (zonder verzendkosten te bestellen bij de uitgever: [www.picturespublishers.nl](http://www.picturespublishers.nl)).

### Kabouter van Paula Pottgiesser in 'De Erfenis'

Tot onze grote verrassing is het verhaal van de kabouter van Paula Pottgiesser opgenomen in het stripverhaal dat Frank Jonker en Eric Heuvel in opdracht van Brabant Herinnert uitwerkten. Het stripboek neemt ons mee naar de tijd van de Tweede

Wereldoorlog: "Terwijl de familie op de boerderij van de pas overleden 91-jarige Kees Peters over de erfenis ruziet, verkennen drie kinderen de rest van de boerderij. In een achterafkamertje vinden ze een doos met allerlei voorwerpen uit de Tweede Wereldoorlog en bij ieder voorwerp hoort een verhaal. Verhalen van verzet, verraad en vervolging, die Kees na de oorlog heeft verzameld. Via de erfenis van Kees en hun eigen speurtocht naar het verleden ontdekken de kinderen wat er tijdens de oorlog in Noord-Brabant is gebeurd en welke rol hun familieleden daarbij speelden. En dan blijkt dat Kees al die tijd nog één verhaal achterhield..." U begrijpt welk voorwerp er in de erfenis wordt aangetroffen: het kabouterdje!



Het kabouterje in het stripboek *De Erfenis* van Brabant Herinnert (Rolf Vonk)

### Partnerbijeenkomst Cultuurkade

Heemkundekring Vehchele was vertegenwoordigd op de partnerbijeenkomst die Cultuurkade Meierijstad in 't Spectrum in Schijndel organiseerde n.a.v. de viering van 80 jaar vrijheid in onze gemeente. Met de plaatsing van het kabouterbeeld op het Molenwiekenplein en het bijbehorende

educatieve project over Paula Pottgiesser heeft Vehchele i.s.m. Bibliotheek Meierijstad, Taalbeleving, Stichting Zuivere Kunst, gemeente Meierijstad, Kunststichting Meierijstad en met ondersteuning van talloze vrijwilligers en sponsors een fantastische bijdrage geleverd. Het lesproject scoorde maar liefst een 9,2 als beoordeling door de leerkrachten. Een reactie van een leerkracht: "Dat maar weer eens bewezen dat aanschouwelijk onderwijs én onderwijs op locatie een grote meerwaarde kan hebben. Het is ook duidelijk dat onderwijs beter wordt als bij kinderen de belangstelling gewekt wordt."



De partnerbijeenkomst in 't Spectrum in Schijndel (Rolf Vonk)

Cultuurkade Meierijstad heeft een mooie samenvatting gemaakt van alle activiteiten rond de viering van 80 jaar vrijheid. Die is te zien op de website van de Cultuurkade:

<https://www.cultuurkade.nl/nieuws/636/25-11-2024-leren-over-80-jaar-vrijheid-zorgt-voor-verrijking-verdieping-en-verwondering>



## Raadhuis als filmdecor voor lesproject



Het Veghelse Raadhuis en onze heemkamer was decor voor een nieuw filmpje van Twinning Media bij het lesproject Overgisteren. Dit kleuterproject van Erfgoed Brabant wordt in 19 provinciale musea - waaronder Jan Heesters, Siemei en Brabantse Poffers en Mutsen- uitgevoerd. Marja van Trier vertolkte magnifiek de rol van een museummedewerker die haar koffer kwijt is. De koffer wordt gevonden door de kleuters en is aanleiding voor een hele reeks activiteiten mét een eerste museumbezoek. Het filmpje wordt voor elk museum op maat gemaakt, maar de scènes in het Veghelse Raadhuis zullen kinderen in de hele provincie gaan terugzien, dankzij medewerking van Bibliotheek Meierijstad en Heemkundekring Vehchele.

Hier de link naar de trailer van Overgisteren: [Lespakket Overgisteren](#)

## NIEUWS UIT DE WERKGROEPEN

### Archief

Op de website van HKK Vehchele staat wat de taken zijn van deze groep. Maar hoe gaan wij te werk?

#### ***Nieuwe aanwinsten***

Tijdens bijvoorbeeld de wekelijkse inloopmiddag op donderdag komen er regelmatig mensen, die iets willen afgeven voor de heemkunde. Ook komen er aanbiedingen via e-mail of langs andere weg binnen. Vaak met de reden: "Anders gaat het de kliko in". En dat is natuurlijk zonde!

Een belangrijk criterium voor het aannamebeleid van de archiefgroep: het moet te maken hebben met (de geschiedenis van) Veghel/Meierijstad.

Dus geen boek over Amsterdam of bijvoorbeeld bruiloftsfoto's van onbekende mensen. Maar wel iets van bekende Veghelaren, bedrijven, winkels, verenigingen, et cetera. Dat kan van alles zijn, ook al lijkt het voor iemand niet historisch waardevol. Leg het gewoon aan ons voor, dan bekijken we het. Onze ruimte is namelijk beperkt en we willen ook met onze collectie nog kunnen groeien. We moeten daarom in de keuze voor eventuele opslag soms streng zijn.

Onlangs zijn er twee plakboeken aangeboden, samengesteld door mevrouw van Nistelrooij. Zij heeft jarenlang het koor van de Watersteeg, 'de Waterspreeuwen', geleid.

Ook kregen we van meneer Opheij een mooi model van zijn ouderlijk huis, dat stond op de Biezen A169 (nu Biezendijk 14).



#### ***Herordening***

De laatste twee jaren hebben we hard gewerkt om de archiefruimte efficiënter in te richten. Zo is de heemkamer al een aantal keren opgeruimd, mét hulp van onze voorzitter Petra. Ook zijn er veel boeken uit de boekenkast gehaald, die niets met Veghel te maken hebben. Deze worden verkocht tijdens onze boekenmarkten.

Er zijn kasten opgeruimd en veel is daaruit verwijderd. Die vele mooie dingen, foto's, en dergelijke waren namelijk niet goed opgeborgen en zouden daardoor op den duur verloren kunnen gaan. Beneden in de archiefkelder worden ze nu in zuurvrije materialen en goede dozen bewaard. Zonder plakband, nietjes, plastic, paperclips. Er is dus niets weg, maar het is nu goed geordend opgeborgen. Hetzelfde geldt voor de vele documenten, foto's en voorwerpen in de archiefkelder. Ook die worden goed verpakt en gearchiveerd, zodat we beter weten wat we allemaal hebben én we gemakkelijker dingen naar de heemkamer kunnen brengen als er vraag naar is.

De heemkamer wordt zo snel mogelijk weer zó ingericht, dat er foto's en krantenartikelen kunnen worden bekeken of een onderzoek kan worden gedaan. Maar vooral ook, dat het een plaats blijft voor een kopje koffie, goede gesprekken en ideeën.

Het is allemaal leuk, maar ook ontzettend veel werk! Daar kunnen we wel wat hulp bij gebruiken, want we zijn een klein groepje. Bent u degene, die dit net zo leuk vindt als wij en komt u ons helpen?

Neem dan contact op met Petra of secretaris Tineke of spreek één van ons aan: Henk, Marleen, Maja of Yolanda.



### **Boekenmarkt**

Op 12 oktober jl. hielden we een succesvolle boekenmarkt. Vele boekenzoekers wisten de heemkamer te vinden. Zo komt er weer ruimte in de boekenkasten voor nieuwe aanwinsten en de opbrengst van ca. € 80,- komt weer in het laatje van de Heemkundekring.

## **NIEUWS VAN DE HKK-LEDENADMINISTRATIE**

### **Nieuwe leden:**

Huub van Dijk  
Diny van Mil-Jilesen  
Peter van Mil  
Pieter Theunisz  
Koen van Zutven en  
René van Zutven

We heten jullie graag van harte welkom bij de club!

## **AGENDA 2024/2025 vanaf december (data te noteren in uw agenda)**

<b>Maandag 9 december</b>	Lezing Rolf Vonk: Boerderijen en bewoners in Veghel, Eerde, Zijtaart en Mariaheide. Verdere uitleg over (de resultaten van het onderzoek voor) het Boerderijenboek
<b>Dinsdag 18 februari</b>	Algemene ledenvergadering HKK Vehchele
<b>Dinsdag 18 maart</b>	Introductiebijeenkomst voor nieuwe leden van HKK Vehchele (alleen voor nieuwe leden)
<b>Maandag 14 april</b>	Lezing Nard Jansen: Bernard van Dam, een heemkundig wereldburger met scherpe pen